

Female Physicians and the Mitzvah of Circumcision

20th Century Teshuvot: December 3, 2012
Rabbi Dovid Zirkind

1. תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף כז עמוד א

איתמר: מנין למילה בעובד כוכבים שהיא פסולה? דרו בר פפא משמיה דרב אמר: "ואתה את בריתי תשמור"; ורבי יוחנן: "המול ימול". מאי בינייהו? ערבי מהול וגבנוני מהול איכא בינייהו, מאן דאמר המול ימול איכא, ומ"ד את בריתי תשמור - ליכא. ולמאן דאמר המול ימול איכא? והתנן: קונם שאני נהנה מן הערלים - מותר בערלי ישראל ואסור במולי עובדי כוכבים; אלמא, אף על גב דמהילי כמאן דלא מהילי דמו! אלא איכא בינייהו: ישראל שמתו אחיו מחמת מילה ולא מלוהו, למ"ד ואתה את בריתי תשמור - איכא, למאן דאמר המול ימול - ליכא. ולמ"ד המול ימול ליכא? והתנן: קונם שאני נהנה ממולים - אסור בערלי ישראל ומותר במולי עובדי כוכבים; אלמא, אע"ג דלא מהילי כמאן דמהילי דמו! **אלא איכא בינייהו: אשה, למ"ד ואתה את בריתי תשמור - ליכא, דאשה לאו בת מילה היא, ולמ"ד המול ימול - איכא, דאשה כמאן דמהילא דמיא.** ומי איכא למאן דאמר אשה לא? והכתיב: אותקח צפורה צר! קרי ביה ותקח. והכתיב: ותכרות! קרי ביה ותכרת, דאמרה לאיניש אחרינא ועבד. ואיבעית אימא: אתיא איהי ואתחלה, ואתא משה ואגמרה.

2. תוספות מסכת עבודה זרה דף כז עמוד א

אשה לאו בת מילה היא - יש לפסוק כרב ואין אשה כשרה למול דאף על גב דרב ורבי יוחנן הלכה כרבי יוחנן בהא הלכה כרב דבריייתא דרבי יהודה הנשיא קיימא כוותיה אבל בה"ג פסק דאשה כשרה למול ולרב דאמר אינה כשירה למול צריך לפרש בפרק קמא דקדושין (דף כז.). דמצריך אותו ולא אותה למדרש שאינה חייבת למול בנה היינו לבקש למהלו.

3. שולחן ערוך יורה דעה הלכות מילה סימן רסד סעיף א

הכל כשרים למול; אפילו עבד **אשה** וקטן, וערל ישראל שמתו אחיו מחמת מילה. ואם יש ישראל גדול שיודע למול, הוא קודם לכולם. ו"א דאשה לא תמול (סמ"ק והגהות מרדכי), וכן נוהגין להדר אחר איש. אבל עובד כוכבים, אפילו הוא מהול, לא ימול כלל. ואם מל אין צריך לחזור ולמול פעם שנית. הגה: ו"א דחייבים לחזור ולהטיף ממנו דם ברית. (טור בשם סמ"ג). וכן עיקר... **אשה אינה יכולה ליתן לאחור למול**, דהרי אינה שייכה במצות למול את בנה (שם בתשובה בשם ר"מ).

4. שולחן ערוך יורה דעה הלכות מילה סימן רסה סעיף יא

נוהגין לעשות כסא לאליהו, שנקרא מלאך הברית, וכשמניחו יאמר בפיו שהוא כסא אליהו. הגה: ונוהגין להדר אחר מצוה זו, להיות סנדק לתפוס התינוק למוהלו (הגהות מיימוני פרק ג' דמילה). ויפה כח הסנדק מכת המוהל להקדימו לקריאת התורה, דכל סנדק הוי כמקטיר קטורת (מהרי"ל בשם רבינו פרץ), ולכן נוהגין שלא ליתן שני ילדים לבעל ברית אחד, כדאמרינן גבי קטורת: חדשים לקטורת (שם בשם ר"פ). **ואין לאשה להיות סנדק לתינוק במקום שאפשר באיש, משום דהוי כפריצות. ומ"מ היא עוזרת לבעלה ומביאה התינוק עד בית הכנסת,** ואז לוקח האיש ממנה ונעשה סנדק (שם בשם מוהר"ם). אבל האיש יכול לעשות הכל בלא אשה (כן עשה מהרי"ל). נהגו המוהלים להתפלל ביום המילה, שנאמר: רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם (תהילים קמט, ו) (ד"ע).

5. שו"ת משנה הלכות חלק ז סימן קעג

אכתוב הערה א' מה שראיתי בסי' מ"ג הביא חקירת הגאון מהור"י ראזין זצ"ל מראגישוב לדין דפסקי' דמילה כשרה בנשים אם מותרת למול בשבת דחיובא ליכא ומ"מ המצוה נתקיים על ידה או דילמא אסורה למול, וכן הביא שם בסימן מ"ד תשובת הגאון ז"ל וז"ל, והרבה יש להאריך בזה דנ"מ לדינא לדין דס"ל בע"ז דף כ"ז דאשה כשרה למול ע"ש ברש"י ותוס' ורי"ף ורמב"ם מ"מ אם יהיה מילה בשבת במקום שאין איש אם מלה אשה חייבת וזה תליא אם החיוב דוחה שבת במילה או עצם המציאות דמילה דוחה שבת

איברא דנלפענ"ד לומר דאפילו לר"א דהנה פשוט דלר"א נמי מילה הוא מ"ע אלא שיש בה סגולה שלא ימות בכרת ונמצא דהמל מקיים בזה מצות מילה וגם דוחה שבת משום פק"נ דבלאו הכי היה דחינן המצוה למחר ומטעם פק"נ דחינן שבת ומקיימין המצוה כדי שלא ימות לאחר זמן בכרת ר"ל וא"כ באשה שאינה בתורת מצוה זו וליכא עליה חיוב לקיים מצוה זו ממילא לא דחי נמי שבת משום פק"נ של זה דדוקא למי שחייב במצוה זו ומקיים המצוה ממילא דוחה מפני פק"נ שבת אף שיכול לקיים ביום שלאחריו אבל אשה שאינה מקיימת המצוה אלא שכשרה למול ואינה חייבת במצוה זו שפיר אפשר שאינו דוחה שבת אפילו לפי שיטה זו עכ"פ לפי פ"ר ח"ח אתי שפיר מאד.